

Извештај са Трибине о положају страних језика струке у високошколском образовању

У оквиру четвртог састанка СУНСЈС у школској 2016/17. години, одржаног 23. фебруара 2017. на Филолошком факултету у Београду, организована је Трибина посвећена положају страних језика струке у нашем високом образовању. Трибини је присуствовао велики број наставника страних језика са нематичних факултета, као и еминентни представници државних и приватних универзитета (проф. др Нада Ковачевић, проректор Универзитета у Београду, проф. др Милета Продановић, проректор Универзитета уметности у Београду, проф. др Гордана Вукелић, ректор Универзитета Унион и доц. др Маријана Продановић, продекан Одсека за англистику Универзитета Сингидунум) који су изнели своја искуства у вези са креирањем студијских курикулума, акредитационе документације и актуелним проблемима везаним за статус и положај језика струке у високошколском образовању.

Трибину је отворила председница СУНСЈС проф. др Ана Вујовић, након чега су колегинице др Наташа Јанковић (Учитељски факултет) и др Данијела Ђоровић (Филозофски факултет) изнеле резултате анкете о положају језика струке на нематичним факултетима у Србији. Анкета је обухватила државне универзитете у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и ужем региону, приватне универзитете (Метрополитан, Сингидунум, Алфа, Унион, Универзитет Џон Незбит, и три високе школе струковних студија (Висока школа струковних студија – Београдска политехника, Висока школа примењених струковних студија – Врање, Висока хотелијерска школа струковних студија).

Након извештаја о резултатима анкете и обраћања представника четири универзитета, уследила је дискусија у којој је учествовао велики број наставника и професора. Изнети су актуелни проблеми у организацији и извођењу наставе страног језика струке и покренута многобројна питања везана за побољшање и унапређивање квалитета наставе, положај предмета, као и статус наставника страних језика на нематичним факултетима. Највећи број питања био је концентрисан на две групе проблема:

- 1) статус и положај страних језика на нематичним факултетима у Србији;
- 2) проблем губљења вишејезичности.

У току готово двочасовне дискусије изнети су следећи закључци и предлози:

1. Питање положаја и статуса страних језика у високошколском образовању не разматра се у ширем контексту, тј. на нивоу Универзитета. Тим питањима бави се сваки факултет појединачно, те се стога у скорије време не може очекивати усклађивање и стандардизовање наставе страних језика на Универзитету у Београду. У том контексту улога СУНСЈС је да путем трибина, стручних и научних скупова, као и оглашавањем у медијима апелује на стручну и академску јавност, подиже свест о значају језика струке као битне и неизоставне компоненте професионалне компетенције стручњака свих профила.

2. Фонд часова страног језика, као и број ЕСПБ кредита који му је додељен је често неусклађен и на различитим факултетима варира у распону од 3-6 часова на недељном нивоу (2-8 ЕСПБ кредита). Укупно трајање курса језика струке такође варира од једног до четири семестра (на државним универзитетима), уз могућност обавезног или факултативног похађања курса током све четири године основних студија (приватни универзитети).

3. Број заступљених језика на појединим факултетима креће се у распону од 1 (само енглески) до 4 (уз енглески језик изучавају се француски, немачки и руски). Изузетак представљају Филозофски факултети у Београду и Новом Саду, који поред наведених, нуде могућност учења још неких страних језика (нпр. италијанског и шпанског на Филозофском факултету у Београду).

4. Како показују резултати анкете, приватни универзитети у својим студијским курикулумима дају више опција за учење страних језика, те се они изучавају у већем броју (у статусу првог или другог страног језика), и то на свим нивоима студија.

5. Факултети друштвено-хуманистичке групације имају бољи статус струке, са већом понудом различитих језика.

6. Истакнута је потреба за увођењем језика струке на мастер и докторским студијама, али ово питање остаје у надлежности сваког факултета појединачно.

7. У циљу подизања мотивације за учење језика, као и ради бољег праћења конкретних потреба студената, пожељно је периодично спроводити истраживања о односу студената према страним језицима, о томе да ли и када желе и треба да уче страни језик, са којим циљем, мотивацијом и сл.

8. Треба водити рачуна о реалном предзнању студената, њиховим комуникативним потребама, те у складу са актуелном ситуацијом, бројним стањем и мотивацијом групе прилагодити наставне захтеве и циљеве курса. У вези са тим остаје отворена могућност иницијалног тестирања студената и организовања наставе по језичким нивоима. Добро осмишљени on-line курсеви би, уколико би били понуђени, помогли студенту да обнови и попуни знања из претходних етапа школовања.

9. Једна од идеја је да се курсеви језика струке организују и ван редовних студијских курикулума, како би се омогућило младим стручњацима да усавршавају своје знање језика струке и након завршетка студија.

10. Опстанак вишејезичности на универзитетском нивоу у тесној је вези са понудом почетних курсева језика струке за шта се СУНСЈС залаже. Једну од могућности СУНСЈС види у повезивању факултета истог универзитета или групације факултета сродних наука управо путем понуде више страних језика (настава би окупљала студенте са различитих факултета).

11. Покренуто је питање положаја и статуса наставника страних језика на појединим универзитетима на којима нема могућности напредовања, тј. бирања у наставничка звања (нпр. на Универзитету у Новом Саду).

12. Општи закључак је да се питање положаја страног језика струке углавном мора решавати на сваком факултету појединачно, уз тесну сарадњу са другим факултетима, Универзитетом и широм стручном и академском заједницом. Неопходно је спроводити анкете и истраживања о односу студената према страним језицима, па у складу са конкретним жељама и потребама студената нудити различите могућности за похађање курсева (курсеви за почетнике, организација наставе по језичким нивоима, факултативно учење страног језика на вишим годинама студија, укључујући могућност учења на мастер и докторским студијама, међународна студентска размена, развијање свести о реалној потреби знања страних језика, нарочито стручног језика који отвара могућности професионалног усавршавања и повећава мобилност стручњака на тржишту рада).

13. Пожељно је да се у Трибину укључе сви универзитети у Србији (државни и приватни) како би се стекао бољи увид у стање на другим

факултетима, обезбедио бољи проток и размена информација и заједничким снагама изналазила нова и креативнија решења.